

Katedra trestního práva

Klauzurní práce č. 4 (149) konaná dne 16. 6. 2023

Filuta Martin

Martin, jediný jednatel a jediný společník obchodní společnosti Stavby-rekonstrukce-demolice, s. r. o. (dále ve zkratce jen SRD), potřeboval pro dokončení jedné zakázky, u níž byla jím řízená obchodní společnost generálním dodavatelem, stavební dřevo (zejména trámy a latě), které si objednal u obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., za kterou jednal Karel, její jediný jednatel a společník. Martin přitom od počátku věděl, že se mu v poslední době nedaří a že za objednané a skutečně dodané zboží ve sjednaném termínu a ani později nezaplatí předem domluvenou a skutečně fakturovanou částku 333 000 Kč.

Martin na následně zaslanoú fakturu nereagoval, ve stanovené lhůtě a ani poté ji nezaplatil. Aby se zbavil dotěrného Karla, který se neodbytně domáhal úhrady, na radu kamaráda, že to tak dělají všichni, mu nabídl, že jménem obchodní společnosti SRD, s. r. o., vystaví fiktivní faktury na stavební práce (ve skutečnosti neprovedené) ve prospěch obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., v hodnotě 2 000 000 Kč bez daně z přidané hodnoty (DPH), tj. 2 420 000 Kč s DPH, takže si Karlova obchodní společnost bude moci snížit povinnost odvést DPH za příslušné zdaňovací období května 2023 o 420 000 Kč, popř. bude moci požádat o vyplacení nadměrného odpočtu v uvedené výši (tzv. vratka na DPH), čímž se jí dodaný materiál zaplatí. Karel na tuto nabídku nepřistoupil a vše okamžitě nahlásil na Policii České republiky.

Otázky

1. Jak trestněprávně posoudíte jednání Martina? Odůvodněte.
2. Jak byste trestněprávně posoudili jednání Karla, pokud by na nabídku Martina přistoupil, fiktivní faktury od obchodní společnosti SRD do účetnictví obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., zařadil a na jejich základě si snížil výši DPH, kterou měl odvést státu za květen roku 2023 právě o 420 000 Kč, takže místo 500 000 Kč priznal a odvedl pouze 80 000 Kč? Odůvodněte.
3. Policejní orgán chtěl společně s Martinem stíhat též obchodní společnost SRD, které chtěl přičítat jednání Martina uvedené v základním zadání. Může v tomto společném trestním řízení zastupovat uvedenou právnickou osobu Martin, nebo kdo by ji měl zastupovat a jak by měl policejní orgán nebo případně jiný orgán činný v trestním řízení postupovat a s kým za SRD, která nemá žádného zaměstnance, by měl jednat? Odůvodněte.

4. Karel v průběhu veřejného zasedání o návrhu na schválení dohody o vině a trestu sjednané mezi státním zástupcem a obviněnými Martinem a právnickou osobou SRD navrhl, aby okresní soud uložil oběma obviněným společně a nerozdílně zaplatit jím zastupované obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., částku ve výši 333 000 Kč s úrokem z prodlení. Jednání o dohodě o vině a trestu v přípravném řízení, ač o něm byl vyrozuměn, se pro zaneprázdněnost neúčastnil, svůj nárok ani předtím neuplatnil. Může soud obviněným (či některému z nich) uložit povinnost k zaplacení uvedené částky? Odůvodněte.
5. Martin neuspěl se svým odvoláním u odvolacího soudu, který podle něj rozhodl o zamítnutí jeho odvolání ve složení, které nevyplývá z nejasného rozvrhu práce, před započítím veřejného zasedání bylo složení senátu změněno, byl též přesvědčen o zaujatosti jednoho z členů senátu (jeho manželka pracovala u jedné z poškozených obchodních společností), odvolací soud jeho výhrady nevyslyšel a ve věci rozhodl. Jakým opravným prostředkem, v jaké lhůtě, u jakého orgánu, jakým způsobem a z jakého důvodu může rozhodnutí napadnout? Odůvodněte.
6. Výrok o trestu v rozsudku soudu prvního stupně, který se týkal obchodní společnosti SRD, zněl: „... a odsuzuje se k trestu zveřejnění rozsudku“. Co lze v odvolání takovému výroku vytýkat? Odůvodněte.
7. Jak byste trestněprávně posoudili jednání Martina, který krátce po nabytí právní moci rozsudku, jímž mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodní společnosti či jeho člena na dobu 5 let, sám založil novou obchodní společnost s ručením omezeným, kde se stal jediným jednatelem? Odůvodněte.

Poznámka:

1. U všech závěrů obsažených v odpovědích týkajících se subsumpce případu pod zákonné ustanovení musí být ustanovení přesně citováno (nejen jeho název, ale i číslo paragrafu, odstavce, písmeno, alinea).
2. Při subsumpci musí být provedena konfrontace požadavků obsažených v zákonném ustanovení se skutkovým zjištěním (podobně jako to činí soud ve výroku rozsudku).
3. Závěry obsažené v odpovědích musí být náležitě odůvodněny (např. třeba uvést, proč třeba určité jednání posuzovat jako účastenství ve formě návodu a nikoli jako spolupachatelství).

Řešení

1. Martin se dopustil přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, 3 TZ

Martin se podle zadání dopustil dvou trestněprávně relevantních skutků, ovšem jen první skutek je trestným činem, zatímco druhý skutek je beztrestným jednáním.

Prvním skutkem se Martin dopustil přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, 3 TZ, který spočíval v tom, že jiného (obchodní společnost SRD) obohatil tím, že uvedl někoho (Karla) v omyl, a způsobil tak na cizím majetku (poškozené obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o.) škodu nikoli nepatrnou, resp. dokonce škodu větší (333 000 Kč).

Martin přiměl Karla, aby jím ovládaná obchodní společnost Stavební dřevo, s. r. o., dodala obchodní společnosti SRD stavební dřevo v hodnotě 333 000 Kč, ačkoliv již v době objednání zboží věděl, že za něj nezaplatí. Uvedl tak jiného (Karla) v omyl, že za dodávané zboží bude zaplacen, ač toto zboží chtěl vylákat tak, aby za něj reálně nemusel platit. V důsledku tohoto omylu Karla provedla jím řízená obchodní společnost Stavební dřevo, s. r. o., majetkovou dispozici spočívající v dodání stavebního dřeva obchodní společnosti SRD, která se tím na úkor prvně jmenované obchodní společnosti bezdůvodně obohatila. Trestný čin podvodu počítá v zásadě se čtyřmi okruhy osob:

- pachatel (zde Martin, coby osoba uvádějící jiného v omyl),
- osoba jednající v omylu a provádějící majetkovou dispozici (Karel),
- osoba činem obohacená (SRD, již bylo dodáno zboží),
- osoba činem poškozená (Stavební dřevo, s. r. o., která zboží bez zaplacení dodala).

Výše bezdůvodného obohacení, resp. škody, která byla na majetku poškozené obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., způsobena, činila 333 000 Kč, tj. šlo ve smyslu § 138 odst. 1 písm. c) TZ o škodu větší, tedy byla dokonce naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedená v § 209 odst. 3 TZ.

Trestný čin podvodu je úmyslným trestným činem (§ 13 odst. 2 TZ), Martin jednal s přímým úmyslem ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) TZ, neboť uvést v omyl Karla, přimět ho provést za obchodní společnost Stavební dřevo, s. r. o., majetkovou dispozici v podobě dodání zboží a následně za něj nezaplatit (obohacenu SRD) byl od počátku cíl Martina, který znal všechny rozhodné okolnosti a přál si je.

Podvod podle § 209 odst. 1 TZ je přečinem podle § 14 odst. 2 TZ, neboť jde o úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby trestu odnětí svobody nepřevyšující 5 let (konkrétně má horní hranici ve výši 2 let).

Jde-li o druhý skutek, Martin nabídl Karlovi, že mu vyhotoví faktury na fiktivní plnění, které pak bude moci založit do svého účetnictví a na základě nich pak uplatnit nárok na snížení odváděné DPH za příslušné zdaňovací období května 2023 o 420 000 Kč, popř. bude moci požádat o vyplacení nadměrného odpočtu v uvedené výši (tzv. vratka na DPH), pokud by jinak v daném období neměl povinnost DPH odvést. Tím by se měl poškozené obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., „zaplatit“ dodaný materiál. Karel však na nabídku nepřistoupil.

V jednání Martina tak lze spatřovat nezdařený návod k tzv. daňovému podvodu, který by fakticky bylo možno chápat jako pokus návodu podle § 21 odst. 1 TZ a § 24 odst. 1 písm. b) TZ k přečinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ. Ovšem při nezdařeném návodu (podobně jako bezvýsledném návodu) není splněna podmínka akcesority účastenství uvedená v návěti § 24 odst. 1 TZ, neboť (hlavní) pachatel trestný čin nedokonal ani se o něj nepokusil. O účastenství na trestném činu proto jít nemůže, takový případ je možno posoudit jen jako jeho přípravu podle § 20 odst. 1 TZ, jež je ale trestná jen u zvlášť závažných zločinů ve smyslu § 14 odst. 3 TZ, je-li trestnost přípravy uvedena ve zvláštní části trestní zákoníku u příslušného ustanovení. V daném případě však šlo o nezdařený návod k přečinu ve smyslu § 14 odst. 2 TZ (horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody činí v § 240 odst. 1 TZ pouze 3 roky), proto příprava trestná není. Stejně tak není trestná ani nezdařená nabídka předání fiktivních faktur s tím, že je Karel zařadí do účetnictví obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., což by mohlo naplňovat (nejméně některé) znaky trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 2 TZ. Ani v tomto případě není příprava trestná (návod samotný byl nezdařený, jinak platí přiměřeně, co bylo uvedeno výše).

Druhým skutkem tak Martin nenaplnil znaky žádného trestného činu.

Srov. k tomu rozhodnutí pod č. 28/2018-II. Sb. rozh. tr. a příklad č. 97 ve cvičebnici Gřivna, T. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 4. vyd. Praha: Leges, 2021, s. 28; dále srov. učebnici Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. 8. vyd. Praha: Leges, 2022, s. 333 an.

2. Karel se dopustil přečinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ

Karel se při obměně zadání v otázce č. 2 dopustil přečinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ, neboť zkrátil daň z přidané hodnoty o 420 000 Kč, tj. ve větším rozsahu [za přiměřeného použití § 138 odst. 1 písm. c) TZ].

Karel přistoupil na návrh Martina a jako jednatel obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., za vedení jejíhož účetnictví je odpovědný (§ 196 ZOK – zákona o obchodních korporacích), do účetnictví zahrnul Martinem dodané faktury a na jejich základě pak zpracoval vadné daňové přiznání, v němž za využití fiktivních faktur snížil výši DPH, kterou měl odvést státu za zdaňovací období května 2023, o 420 000 Kč, když místo správných 500 000 Kč (bez zohlednění fiktivních faktur) odvedl pouze 80 000 Kč. Karel tak sice jako jednatel za obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., správně podal daňové přiznání, ale uvedl v něm nesprávné údaje, předstíral výdaje, které neměl, tedy i vyšší DPH na výstupu, v důsledku čehož přiznal v DPH povinnost odvést státu na této dani částku o 420 000 Kč nižší, skutečně také odvedl pouhých 80 000 Kč namísto správných 500 000 Kč. Zkrátil tím daň z přidané hodnoty o zmíněných 420 000 Kč, tedy ve větším rozsahu (zároveň zkrácení nebylo učiněno v rozsahu značném – srov. k tomu přiměřeně užitečné hranice v § 138 odst. 1 TZ), neboť jiná než finanční kritéria zde nehrají roli.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby je úmyslným trestným činem (§ 13 odst. 2 TZ), Karel jednal s přímým úmyslem ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) TZ, neboť zkrátit daň v uvedeném rozsahu chtěl, znal též všechny rozhodné skutečnosti.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 TZ je přečinem podle § 14 odst. 2 TZ, neboť jde o úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby trestu odnětí svobody nepřevyšující 5 let (konkrétně má horní hranici ve výši 3 let).

Zařazením fiktivních faktur do účetnictví obchodní společnosti Stavební dřevo, s. r. o., se provinil též tím, že nevedl účetnictví řádně tak, aby bylo správné a průkazné (ve smyslu § 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví), zvažována by tak mohla být i odpovědnost za trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 2 TZ, neboť spolu se zařazením fiktivních faktur musel uvést nepravdivé údaje do účetních knih a dalších dokladů. Uvedený trestný čin je ovšem trestným činem ohrožovacím, přičemž jednou z alternativ ohrožovacího následku v § 254 odst. 1 in fine TZ je též ohrožení včasného a řádného vyměření daně. Již jen z tohoto důvodu je trestný čin podle § 254 odst. 1 TZ subsidiárním trestným činem k poruchovému trestnému činu podle § 240 odst. 1 TZ, a proto je jednočinný souběh uvedených dvou trestných činů vyloučen (přednost dostane posouzení jednání jako poruchového trestného činu podle § 240 TZ).

Srov. k tomu rozhodnutí pod č. 57/2003 Sb. rozh. tr. a učebnici Šámal, P., a kol. Trestní právo hmotné. 9. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, s. 839.

3. Martin nemůže činit v trestním řízení úkony za právnickou osobu SRD, neboť je obviněným v téže věci, jak vyplývá z § 34 odst. 4 TOPO. Martin však i přesto může spolu s ním stíhané právnické osobě SRD zvolit zmocněnce podle § 34 odst. 2 TOPO, k čemuž státní zástupce (z podnětu policejního orgánu) má též právnickou osobu podle § 34 odst. 4 TOPO vyzvat, přičemž jí k tomu má stanovit lhůtu zpravidla v délce 7 dnů. S takto zvoleným zmocněncem pak bude dál policejní orgán jednat.

(Pro případ, že by Martin obchodní společnosti SRD ve stanovené lhůtě žádného zmocněnce nezvolil, navrhne státní zástupce soudci, aby jí ustanovil opatrovníka podle § 34 odst. 5 TOPO. Pak by jednal dále s takto ustanoveným opatrovníkem.)

Martin nemůže jednat za spoluobviněnou právnickou osobu, neboť je v téže věci spoluobviněným – viz § 34 odst. 4 TOPO. Ovšem i přesto jako jediný jednatel (i společník) může obchodní společnosti SRD, která navíc nemá žádné zaměstnance, zvolit zmocněnce, není-li zde konkrétní riziko zneužití tohoto oprávnění k újmě stíhané právnické osoby.

Pokud tedy Martin zvolí stíhané právnické osobě zmocněnce podle § 34 odst. 2 TOPO, bude policejní orgán dále jednat s tímto zmocněncem, který bude zástupcem stíhané právnické osoby SRD. K tomu, aby si právnická osoba zvolila (tedy Martin právnické osobě SRD zvolil) zmocněnce, má být též právnické osobě zaslána výzva, kterou v přípravném řízení může učinit státní zástupce (jemuž k tomu dá podnět policejní orgán). Zároveň přitom stanoví lhůtu, která bude zpravidla v trvání 7 dnů.

Není-li podle § 34 odst. 5 TOPO osoba uvedená v § 34 odst. 4 TOPO určena ve stanovené lhůtě (pomínuty zůstaly další alternativy), v přípravném řízení soudce ustanoví právnické osobě opatrovníka. Osobu lze ustanovit opatrovníkem jen s jejím souhlasem. Opatrovníkem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy právnické osoby. Usnesení o ustanovení opatrovníka se oznamuje tomu, kdo je ustanovován opatrovníkem, a nevyklučuje-li to povaha věci, též právnické osobě.

K tomu srov. z judikatury rozhodnutí pod č. 1/2021-III. Sb. rozh. tr., jakož i nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2020, sp. zn. IV. ÚS 3139/19, ze dne 11. 2. 2020, sp. zn. IV. ÚS 3740/19, ze dne 23. 6. 2020, sp. zn. I. ÚS 2638/19, nebo ze dne 22. 9. 2020, sp. zn. III. ÚS 1490/20. Z učebních pomůcek srov. příklad č. 542 ve cvičebnici Gřivna, T. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 4. vyd. Praha: Leges, 2021, s. 118; srov. též příklad č. 4 ve cvičné klauzurní práci z 13. 3. 2023 – Valašští mistři.

4. Soud nemůže v takovém případě návrhu vyhovět a uložit obviněným povinnost zaplatit poškozené obchodní společnosti požadovanou částku, neboť se poškozená se svým nárokem na náhradu škody, resp. vydání bezdůvodného obohacení, nepřipojila včas k trestnímu stíhání podle § 43 odst. 3 TŘ, tj. při prvním jednání o dohodě o vině a trestu, která byla sjednána podle zadání v přípravném řízení.

Poškozený, kterému byla trestným činem způsobena škoda nebo na jehož úkor se pachatel bezdůvodně obohatil, je oprávněn v trestním řízení navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obviněnému povinnost nahradit takovou škodu, resp. vydat bezdůvodné obohacení – srov. § 43 odst. 3 TŘ. Zákon v uvedeném ustanovení ovšem stanoví též nepřekročitelnou lhůtu, do kdy tak poškozený musí učinit. Standardně tak musí poškozený učinit před zahájením dokazování v hlavním líčení (§ 206 odst. 2 TŘ), ovšem při využití zvláštního konsenzuálního způsobu řízení v podobě dohody o vině a trestu tak musí učinit při prvním jednání o takové dohodě podle § 175a odst. 2 TŘ.

V daném konkrétním případě se poškozená obchodní společnost Stavební dřevo, s. r. o., včas se svým nárokem na náhradu škody, resp. vydání bezdůvodného obohacení, nepřipojila, protože tak učinila až v průběhu veřejného zasedání o návrhu na schválení dohody o vině a trestu sjednané mezi státním zástupcem a obviněným v přípravném řízení, tedy dlouho po nejzazším okamžiku, kdy tak mohla v přípravném řízení učinit (§ 43 odst. 3 TŘ – viz výše). Z uvedených důvodů nemůže soud návrhu poškozené vyhovět a s jejím návrhem ji nepřipustí podle § 206 odst. 4 TŘ per analogiam za užití § 238 TŘ. V žádném případě proto soud nemůže poškozené nárok na náhradu škody, popř. na vydání bezdůvodného obohacení, přiznat, a to ani podle § 314r odst. 4 TŘ in fine (za užití § 228 TŘ).

Nad rámeček by bylo možno doplnit, že jedinou zákonnou možností, kdy by nárok na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení mohl být poškozené v tomto trestním řízení přiznán, by byl případ neschálení dohody o vině a trestu a vrácení věci do přípravného řízení - § 314r odst. 2 TŘ a § 314s TŘ.

5. Martin může proti usnesení odvolacího soudu o zamítnutí jeho odvolání podat dovolání, a to

- ve lhůtě 2 měsíců od doručení písemného vyhotovení usnesení odvolacího soudu dovolání (§ 265e odst. 1 TŘ),

- u soudu prvního stupně (§ 265e odst. 1 TŘ), lhůta je zachována též, je-li podání učiněno přímo u Nejvyššího soudu, který o dovolání rozhoduje, nebo u soudu odvolacího,

resp. je-li v uvedené lhůtě dáno na poštu a adresováno soudu prvního stupně nebo Nejvyššímu soudu (§ 265e odst. 3 TŘ),

- prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 TŘ),

- z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. b) TŘ, případně též v § 265b odst. 1 písm.

a) TŘ.

Ze zadání vyplývá, že ve věci bylo již rozhodnuto soudem prvního i druhého stupně. Martin totiž neuspěl se svým odvoláním u odvolacího soudu (který zamítl jeho odvolání). Podle Martina však rozhodoval ve složení, které nebylo patrné z rozvrhu práce, jenž byl nejasný a neumožňoval jednoznačné určení jeho složení, navíc krátce před započítáním veřejného zasedání o odvolání bylo jeho složení změněno. Kromě toho podle Martina měl být jeden z členů odvolacího senátu vyloučen pro podjatost, neboť jeho manželka pracovala u jedné z poškozených obchodních společností. Tyto své výhrady Martin uplatnil již před odvolacím soudem, který je ovšem nevyslyšel.

Rozhodnutím, kterým odvolací soud zamítne odvolání obžalovaného (nejsou-li podána jiná odvolání oprávněnými osobami), se trestní stíhání končí, rozsudek soudu prvního stupně nabývá právní moci. Proti pravomocnému rozhodnutí soudu druhého stupně lze brojit mimořádným opravným prostředkem – dovoláním, jehož úprava je obsažena v § 265a a násl. TŘ (hlava 17. TŘ). Dovolání je přípustné proti pravomocnému rozhodnutí soudu ve věci samé, pokud soud rozhodl ve druhém stupni (§ 265a odst. 1 TŘ), přičemž takovým rozhodnutím ve věci samé se podle § 265a odst. 2 písm. h) TŘ rozumí i usnesení o zamítnutí řádného opravného prostředku (odvolání) proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně - § 265a odst. 2 písm. a) TŘ.

Dovolání je třeba podat ve lhůtě 2 měsíců od doručení písemného vyhotovení usnesení odvolacího soudu dovolání (§ 265e odst. 1 TŘ), a to u soudu prvního stupně (§ 265e odst. 1 TŘ), přičemž lhůta je zachována též, je-li podání učiněno přímo u Nejvyššího soudu, který o dovolání rozhoduje, nebo u soudu odvolacího, resp. je-li v uvedené lhůtě dáno na poštu a adresováno soudu prvního stupně nebo Nejvyššímu soudu (§ 265e odst. 3 TŘ). Obviněný může dovolání podat jen prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 TŘ), pokud by tak neučinil, nepovažovalo by se jeho podání za dovolání (tamtéž druhá věta). Jednou z obligatorních obsahových náležitostí dovolání (§ 265f odst. 1 TŘ) je uvedení dovolacího důvodu (resp. dovolacích důvodů), a to včetně odkazu na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až m) nebo 2 TŘ. V daném konkrétním případě bude podávat Martin dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. b) TŘ, neboť členem senátu odvolacího soudu byl podle něj vyloučený soudce, což Martin namítal již v řízení před odvolacím soudem.

Dále by Martin mohl v návaznosti na judikaturu Ústavního soudu podřadit své námitky pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) TŘ, popř. pod § 265b odst. 1 písm. b) TŘ (ač ani jeden z uvedených důvodů při doslovném výkladu na danou situaci nedopadá), neboť v řízení před odvolacím soudem byla porušena ústavně chráněná pravidla týkající se výkonu soudní moci, především bylo porušeno právo na zákonného soudce, který mu v důsledku nedostatečně jasného rozvrhu práce ani nemohl být přidělen, nadto došlo k administrativnímu zásahu do složení soudního tělesa a změně složení senátu, která z rozvrhu práce těž nevyplývala, tedy i v tom lze spatřovat neústavní odnětí zákonnému soudci. Srov. k tomu náleží Ústavního soudu ze 7. 9. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3011/20; z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu např. usnesení z 13. 10. 2021, sp. zn. 5 Tdo 23/2021.

6. Předně uvedený trest neodpovídá svým názvem žádnému z katalogu trestů v § 15 odst. 1 TOPO, míněn byl zřejmě trest uveřejnění rozsudku podle § 15 odst. 1 písm. i), § 23 a § 41 TOPO (nikoli „zveřejnění“). Dále nebyly dodrženy náležitosti výroku o trestu uveřejnění rozsudku, jak jsou uvedeny v § 23 odst. 1 větě druhé TOPO – tj. 1. určení druhu veřejného sdělovacího prostředku, v němž má být rozsudek uveřejněn, 2. určení rozsahu jeho uveřejnění a 3. lhůty určené právnické osobě k uveřejnění rozsudku.

Uložený trest nebyl správně označen, namísto uveřejnění rozsudku byl užit nesprávný termín „zveřejnění“ rozsudku. Nebyly ovšem vysloveny ani povinné náležitosti výroku o trestu vážící se k tomuto druhu trestu ukládanému výlučně právnické osobě. K trestu uveřejnění rozsudku srov. § 23 TOPO (hmotněprávní úprava) a § 41 TOPO (procesní úprava – týkající se výkonu trestu). Již v odsuzujícím rozsudku musí být uveden druh hromadného sdělovacího prostředku, ve kterém má být rozsudek uveřejněn, rozsah jeho uveřejnění a lhůta určená právnické osobě k uveřejnění rozsudku – viz § 23 odst. 1 věta druhá TOPO. Nedostatek určení druhu hromadného sdělovacího prostředku, rozsahu jeho uveřejnění nebo lhůty určené k uveřejnění již v rozsudku je chybou rozsudku, kterou nelze napravovat ve vykonávacím řízení. Konkrétně je třeba určit, zda má jít o tiskovinu, rozhlas, televizní vysílání, veřejně přístupnou počítačovou síť apod., dále by mělo být blíže určeno, na jakém území má k uveřejnění dojít, zda má jít o tiskovinu, rozhlas, televizní vysílání etc. regionální (pak jaké území by mělo zabírat), či celostátní, v případě tiskovin by pak mělo být určeno, zda má jít o deník, týdeník, čtrnáctideník, měsíčník, čtvrtletník apod., popř. může být stanoveno, jaký má být minimální náklad jednoho vydání (počty nákladů u jednotlivých periodik lze nalézt na internetu). Dále musí být stanoven rozsah uveřejnění – zda celý rozsudek nebo jeho část (např. výrok), popř. specificky uvedené

znění informace o odsouzení (věty naformulované přímo ve výroku rozsudku). Dále je třeba stanovit lhůtu pro uveřejnění (typicky v délce týdnů či měsíců od nabytí právní moci rozsudku).

Srov. k tomu též příklad č. 5 ve cvičné klauzurní práci z 13. 3. 2023 – Valašští mistři.

7. Martin se dopustil přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ.

Martin byl podle zadání odsouzen k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodní společnosti či jeho člena na dobu 5 let. Krátce po nabytí právní moci tohoto odsuzujícího rozsudku [který mu musí být doručen do vlastních rukou bez možnosti tzv. náhradního doručení uložením – viz § 64 odst. 1 písm. b), odst. 5 písm. a) TŘ] sám založil novou obchodní společnost s ručením omezeným, kde se stal jediným jednatelem. Martin tím nerespektoval uložený trest zákazu činnosti (o němž věděl). Martin byl jediným zakladatelem a posléze i společníkem nově založené společnosti s ručením omezeným, tudíž měl přímý vliv na to, kdo bude statutárním orgánem, přičemž ustanovil sám sebe jednatelem.

Martin se proto dopustil přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ, neboť mařil výkonu rozhodnutí soudu tím, že vykonával činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána. Rozhodnutím v daném případě byl odsuzující rozsudek vydaný v trestní věci, jímž byl Martinovi uložen zmíněný trest zákazu činnosti. K trestu zákazu činnosti viz § 73 TZ.

Jde o úmyslný trestný čin (§ 13 odst. 2 TZ). Vycházíme-li z toho, že Martin věděl jak o uloženém trestu, tak i o tom, že rozsudek nabytí právní moci, jednal s přímým úmyslem ve smyslu § 15 odst. 1 písm. a) TZ, neboť znal všechny rozhodné skutečnosti a nechtěl uložený trest zákazu činnosti respektovat, tedy jej chtěl mařit.

Jde o přečin podle § 14 odst. 2 TZ, neboť jde o úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby trestu odnětí svobody nepřevyšující 5 let (konkrétně má horní hranici ve výši 2 let).